

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

Jaargang 54 (2025) - Nummer 3
ISSN 1383-2751

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

ISSN 1383-2751

54^e jaargang nr. 3 Juli 2025

Redactie: Harry de Jong (eindredactie)

Kopij inzenden naar e-mail: redactie@tvwg.nl

Inhoud

Berichten van het bestuur Harry de Jong 1

Artikelen:

Vogelprooien van de Steenuil	Peter van den Akker	2
Grutto's met kleurringen	Ruben Bos	4
Een raadselklauwier in de Enbertsdijksvenen	Peter van den Akker	6
Nestcontroles Slechtvalk in Overijssel	Peter van den Akker	8
Dakkolonie Kleine Mantelmeeuwen Dollegoor .	Peter van den Akker	14
Midweekse excursie naar Havelland	Judith Boltjes	18
Bijzondere waarnemingen in Twente	Harry de Jong	25

Uiterste inleverdatum kopij *Ficedula 54 (2025) nr.4*: 1 Oktober 2025

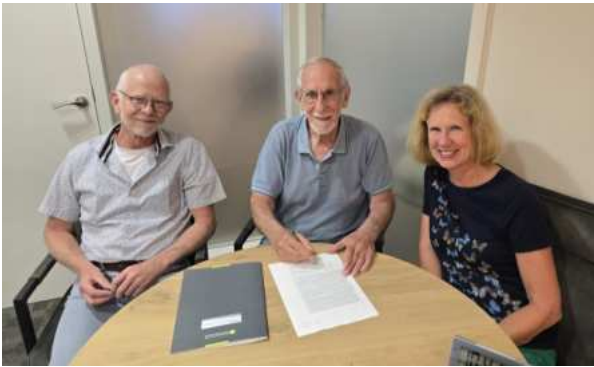
Foto omslag: Zeearend (Ineke Kerkhoff)

Berichten van het bestuur

Het voorjaar van 2025 liet zich in Twente van zijn grillige kant zien. April begon koel en nat, met een aantal onstuimige dagen, terwijl mei juist relatief warm en droog verliep. Juni sloot het seizoen af met gematigde temperaturen en enkele stevige onweersbuien, wat de natuur een groeispurt gaf.

Ondanks het wisselvallige weer konden we in deze maanden genieten van een aantal prachtige waarnemingen. Zo werden er in Twente enkele zeldzame soorten opgemerkt, waaronder de roodpootvalk, zwarte ooievaar en de morinelplevier. Ook meldingen van zingende grote karekieten en doortrekkende visarenden maakten het voorjaar extra bijzonder.

Al met al biedt dit kwartaaloverzicht weer een mooi inkijkje in de rijkdom aan vogels die onze regio te bieden heeft.

Op 11 juli heeft het bestuur bij de notaris de handtekeningen gezet onder de gewijzigde statuten. Hiermee zijn de gewijzigde statuten nu formeel bekrachtigd. Ze zijn in te zien op de website onder Info/ANBI gegevens.

Er hebben zich het tweede kwartaal 2 nieuwe leden aangemeld.
Maurits Breedveld en Lisette Goertz.

Opgezegd heeft:
Hendri Dekker.

Daarmee komt het totaal aantal leden van de Twentse Vogelwerkgroep op 172.

Namens het bestuur

Harry de Jong [\(voorzitter@tvwg.nl\)](mailto:voorzitter@tvwg.nl)

Vogelprooien van de Steenuil in het broedseizoen

Peter van den Akker

Steenuilen hebben een breed prooispectrum; insecten (waaronder veel meikevers), vlinders, regenwormen, amfibieën, vogels en muizen worden gegeten. Een goed broedseizoen is er meestal als er een groot voedselaanbod van muizen is. Maar ook vogels worden regelmatig gegeten en gevoerd aan de jongen. Nu vind ik het leuk en leerzaam om op basis van veerresten de prooi soort te achterhalen. Bij het ringen van vogels ben ik steeds meer veerrestanten gaan verzamelen om deze thuis op mijn gemak te determineren. En meestal lukt dat. Dit jaar en in mindere mate ook het vorig ringseizoen heb ik mij toegelegd om zoveel mogelijk vogelprooien uit Steenuilkasten op naam te brengen. Hierbij een klein verslagje.

Ik heb de gedetermineerde prooien verwerkt in onderstaande tabel. In totaal vond ik 14 vogelsoorten waarin de top vijf uit de volgende vogels bestond: 1.

Pimpelmees, 2. Huismus, 3. Spreeuw, 4. Vink en gedeeld 5. Merel en Koolmees. Dit zijn allemaal talrijke broedvogels op erven waar steenuilkasten hangen. Deze top 5 komt aardig overeen met die in het boekje 'De Steenuil' van Ronald van Harxen en Pascal Stroeken (2011), alleen is daarin de Pimpelmees vervangen door de Zanglijster.

Opmerkelijke soorten in onze lijst zijn een Grasparkiet en de Tapuit. Van deze laatste lagen begin mei 2024 veren in een nestkast aan de Stokkumerweg te Markelo. De witte veren met zwarte punt liggen tegen de borst van het broedende vrouwtje (zie linker foto).

Links Steenuil met voor de borst wit-zwarte staartveren van de Tapuit (Foto Sjoerd Overbeek) en rechts Steenuil met een bijna intacte Grasparkiet (Foto Gerard Vehof)

Het zijn staartveren die ik enige weken later vergeefs heb gezocht.

Ik had ze graag opgeplakt in mijn referentieboek. Deze nestkast hing langs een net ingezaaide maisakker. De Tapuit is bij ons een doortrekker die graag op akkers met een lage begroeiing even de trek onderbreekt om wat voedsel op de bodem te zoeken.

De Grasparkiet moet een ontsnapte vogel uit een volière zijn geweest. De parkiet droeg een metalen ringetje met het getal 17. Zijn opvallende groen-gele verenpak is de vogel noodlottig geworden. Een Steenuil broedend aan de Bentelerhaarweg te Hengevelde kende geen genade, zijn jongen hebben vast heerlijk gegeten van de parkiet.

Veel kashouders zijn gecharmeerd door de Steenuil, met zijn sprekende ogen ziet niemand er de rover in die hij in werkelijkheid is. Maar ook de mooie Steenuil volgt zijn aard en doet mee aan de basisregel in de natuur; eten en gegeten worden! Op zijn tijd zijn er weer andere vogels die een lekkere Steenuil niet versmaden. Wellicht kom ik nog eens op voedselkeuze van de Steenuil terug als mijn prooi lijst wat langer is geworden.

	Totaal	2024	2025
Boerenzwaluw	1		1
Grote bonte specht	1		1
Witte kwikstaart	2	1	1
Roodborst	1		1
Gekraagde roodstaart	1	1	
Tapuit	1	1	
Merel	4	1	3
Koolmees	4	1	3
Pimpelmees	8	2	6
Boomkruiper	1		1
Spreeuw	6		6
Huismus	7	1	6
Vink	5		5
Putter	2		2
Grasparkiet	1		1
Totaal	45	8	37

Literatuur

- Ronald van Harxen en Pascal Stroeken, 2011. De Steenuil. KNNV-uitgeverij.

Peter van den Akker (email: akkervanden@yahoo.co)

Ruben Bos

Afgelopen 8 maart 2025 stopte ik langs de zandwinplas de Oosterweilanden, gelegen aan de zuidkant van Vriezenveen. Door de grootte van de plas en de omliggende zanderige stranden is het voor steltlopers een interessante plaats om te pleisteren. Vooral scholekster, kievit en grutto maken er een pitstop in het voorjaar. Daarnaast is er ook een divers palet aan strandlopers, ruiters en plevieren te vinden tijdens de doortrek. Hier trof ik tussen een groep van 50 grutto's een vogel met kleurringen aan, die geringd is in Portugal. Om specifiek te zijn is de vogel geringd in de Taagdelta (nabij Lissabon), waar een groot deel van de wereldpopulatie aan grutto's de rijstvelden gebruikt om op te vetten voor de reis noordwaarts. Een locatie die overigens door plannen voor een nieuw vliegveld in Lissabon onder druk kwam te staan. Die crisis lijkt voorlopig in ieder geval afgewend. Leuk was dat Ineke Kerkhoff in dezelfde week ook oog in oog kwam te staan met een op de Taag geringde grutto bij de Overtoom. Helaas heb ik tot nu toe behalve een bevestiging uit Portugal geen life-historie van de geringde vogel ontvangen.

Wie een keer een gekleurringde grutto gezien heeft, gaat er daarna ook op letten. Bij enkele weidevogelreservaten zoals Ottershagen, Binnenbroek te Lattrop en het Veenschap bij Vriezenveen werden ook enkele gekleurringde exemplaren gezien. Die bij Ottershagen en Binnenbroek waren door verlies van een van de kleurringen niet meer individueel te traceren. Duidelijk is wel dat beide vogels in Nederland geboren en geringd zijn.

Het leukste aan het kleurring aflezen is toch wel de ringhistorie van de betreffende vogel. Het vrouwtje in het Veenschap bleef lang hangen en kon ik in een week tweemaal aflezen. Ze is geboren in de omgeving van Neuenkirchen, Duitsland, in 2021 (zie bijlage). Ze werd in zowel 2022 als 2023 in Waterrijk Oost gezien te Arnhem, vaak al in eind mei en begin juni, wat waarschijnlijk een mislukt legsel indiceert. Ook laat de ringhistorie een kijkje in haar wintergronden zien, ze werd namelijk in november 2023 in Dakar, Senegal gezien. Na twee jaar radiostilte werd ze aangetroffen op het ondergelopen plasdras in Vriezenveen. Naast het feit dat kleurringen aflezen en doorgeven heel zinvol is voor onderzoek en bescherming naar deze vogels, is het ook erg leuk om te zien wat een individu meemaakt op zijn levensreis. Dus als je een grutto ziet, kijk dan ook vooral naar zijn poten.

Bijlage

Beringungsdaten		Uferschnepfe	bar/bbs				
Datum	Ring-Nr	Art	Gebiet	Teilgebiet		Alter: nrl. = nicht flügge, ad. adult	Geschlecht
10.06.2021	5455749	Uferschnepfe	Neuenkirchen	Schneckenbruch		nrl	
Ablesungen							
Datum	FR-Kombi	Teilgebiet	Land	geogr. Breite	geogr. Länge	Ableser	Bedingungen
23.06.2021	bar/bb	Kölzen	Deutschland	52.39932	7.91070	J. Meier	lebend
02.06.2022	bar/bb	Arnhem, Waterrijk Oost, NL	Niederlande	51.92973	5.878933	Johan de Jong	lebend
12.04.2023	bar/bb	Marickland	Niederlande	52.2024816	4.9079708	Daan van Braak	lebend
29.05.2023	bar/bb	Arnhem, Waterrijk Oost, NL	Niederlande	51.92973	5.878933	Johan de Jong	lebend
31.05.2023	bar/bb	Arnhem, Waterrijk Oost, NL	Niederlande	51.92973	5.878933	Johan de Jong	lebend
02.06.2023	bar/bb	Arnhem, Waterrijk Oost, NL	Niederlande	51.92973	5.878933	Johan de Jong	lebend
06.11.2023	bar/bbs	Khar Yallah, SEN	Senegal	16.03597	-16.46628	Jos Hooijmeijer	lebend
06.04.2025	bar/bb	Veenschap, NL	Niederlande	52.43017	6.64980	Ruben Bos	lebend

Ruben Bos

Een raadselklauwier gefotografeerd in de Engbertsdijksvenen

Peter van den Akker

Op 9 mei 2024 is door Sonja Slot uit Westerhaar een prachtige foto gemaakt van een klauwier in de Engbertsdijksvenen. Deze foto gaf gezien en ongezien veel discussie over de soort die zij had vastgelegd. In dit stukje wil ik meenemen in deze discussie.

Sonja bezoekt regelmatig de Engbertsdijksvenen en fotografeert veel tijdens haar wandelingen. Zo liep ze op 9 mei 2024 de Engbertsdijksvenen in vanaf de Paterswal. In het gebied aangekomen is ze het westelijke surveillance pad opgelopen waar om ongeveer 11.30 uur een klauwier neer streek in een Groveden. Sonja dacht dat het een Klapekster was en maakte direct een aantal foto's, mede omdat het een hele late waarneming leek voor deze soort. De vogel was erg alert en scande continue de omgeving. Na een paar minuten vloog de vogel weg in oostelijke richting. Sonja heeft de vogel daarna niet meer gezien.

Klauwier op 9 mei 2024 in de Engbertsdijksvenen (foto Sonja Slot)

Hierboven is één van de foto's tweemaal opgenomen, de rechter foto is een uitvergroting van de linker. Heel opvallend is de brede oogstreep welke als een masker doorloopt tot boven de snavel. De eerste indruk is daarom direct een klauwier.

De kruin, borst en andere onderdelen zijn grijs-wit van kleur met ook een iets rossige tint. De bovendelen zijn lastig te beoordelen omdat de foto met tegenlicht is genomen. Maar als je inzoomt op de vleugel en mantel zijn deze bruinig van kleur. De oogstreep lijkt door te lopen tot op het voorhoofd, maar dit is gezichtsbedrog omdat de vogel vanuit een lage positie is gefotografeerd.

Mijn eerste en ook tweede indruk van de vogel was die van een adulte Kleine Klapekster, dit vooral vanwege de oogstreep welke de indruk geeft tot op het voorhoofd door te lopen. Maar een Kleine Klapekster heeft net als een Klapekster een grijze mantel en een zwarte vleugel.

Het is een mannetje Grauwe klauwier vanwege de bruinige vleugel en bovendelen. Het blijft een geweldige foto die iets anders laat zien dan de kijker op het eerste gezicht denkt te zien.

Hier blijkt maar weer eens dat voor een juiste determinatie het belangrijk is alle facetten mee te nemen die nodig zijn om andere soorten uit te sluiten.

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

Nestcontroles Slechtvalk in Overijssel en Achterhoek

Peter van den Akker

Het vogeltrekstation wil het ringen van vogels zoveel mogelijk projectmatig aanpakken. Dus niet luk raak vogels ringen maar alleen ringen met een doel en gericht op relevante vragen. Voor de Slechtvalk is dit het project “RAS 012 Slechtvalk Nederland”. Het project is gestart in 2019 en levert een demografische beschrijving van de Nederlandse broedpopulatie op. Naast het aanbrengen van gewone ringen worden ook code-ringen gebruikt welke met een telescoop of een nestcamera afgelezen kunnen worden. Dit geeft veel extra informatie over verspreiding, overleving en wisselingen van partners.

Sinds 2023 probeer ik voor RAS 012 in Overijssel en aangrenzend Gelderland zoveel mogelijk nesten te volgen en te ringen. In 2023, 2024 en 2025 heb ik respectievelijk 1, 3 en 4 broedgevallen gevolgd met hulp van Ruud de Koning, Mirjam Bak, Ineke Kerkhof-Tijhaar, Hans van Hoorn en Daanjan Wisselink. Ik hoop het aantal gecontroleerde nesten de komende jaren uit te breiden. Opties zijn kerken en hoge bouwwerken in Winterswijk (Jacobskerk), Almelo (Java-toren en watertoren), Enschede (Alpha-toren, nestkast aanwezig), Oldenzaal (Grote kerk), Raalte (watertoren of kerk) en Zwolle (Harculo-centrale en zendmast).

Per nest worden ieder seizoen maximaal 4 bezoeken gebracht met de volgende doelen:

- het aantal eieren en dus aanwezigheid van een legsel vaststellen, dit bezoek wordt soms vervangen door observatie vanaf de grond,
- het bepalen van de uitkomstdatum van de eieren op een moment dat er kleine jongen worden verwacht,
- het ringen van de jongen als deze 18 – 25 dagen oud zijn (dan kunnen mannetjes en vrouwtjes worden onderscheiden),
- het vaststellen van het nestsucces; tijdens een nacontrole wordt bekeken of er dode jongen zijn achtergebleven in het nest en eventueel wordt de nestbodem aangevuld met nieuw materiaal.

In dit artikel geef ik de resultaten en gevonden prooidieren.

*Meten en wegen is nodig voor de sexe-bepaling; zo wegen juveniele mannen tussen 18 en 25 dagen 450 – 600 gram en juveniele vrouwen 550 – 840 gram
(foto Peter van den Akker)*

Broedresultaten

In 3 jaar tijd zijn 23 jongen geringd; 10 mannetjes en 13 vrouwtjes (zie tabel). Gemiddeld vlogen er 2,9 juvenielen per legsel uit. Niet alle legsels zijn ook in het eistadium gecontroleerd. In Markelo was het aantal uitgevlogen jongen over 3 jaar met 2,0/legsel wat lager dan op de andere locaties. In 2025 kwam hier slechts 1 van de 4 eieren uit; 2 eieren waren onbevruucht en 1 embryo bleek gestorven rond circa 20 dagen.

Een kritieke fase voor jonge Slechtvalken is het uitvliegen. De vliegspieren moeten zich dan nog ontwikkelen waardoor het vliegen onwennig gaat. In Markelo wordt ik jaarlijks gebeld als er jongen in een tuin zijn beland die niet meer omhoog komen. Deze laat ik dan weer bij het nest los. In Hengelo overleefden in 2025 2 jongen het uitvliegen niet; eentje is uit een grote sloot gevist en waarschijnlijk verdronken.

*Controle van 2 niet uitgekomen eieren; oorzaak sterfte embryo is onbekend
(controle en foto Jan Meijerink)*

		2023	2024	2025	Totaal
Lochem	Man		2	0	2
	Vrouw		2	3	5
Deventer	Man		-	3	3
	Vrouw		-	1	1
Markelo	Man	1	1	1	3
	Vrouw	1	2	0	3
Hengelo	Man		1	1	2
	Vrouw		2	2	4
Totaal		2	10	11	23

Tabel. Aantal geringde en ook uitgevlogen juvenielen per locatie en legsel.

Juveniele Slechtvalken in Lochem (foto Peter van den Akker)

Prooien

Tijdens de nestbezoeken zijn zoveel mogelijk prooiresten in en bij de nestkasten verzameld en meegenomen. Thuis zijn deze gedetermineerd op basis van poten, snavels en veren. De aldus verkregen prooijijst is opgenomen als bijlage.

De top-vijf bestaat uit:

1. Postduif (46,3%),
2. Spreeuw (23,5%),
3. Appelvink (3,1%),
4. Grote bonte specht (2,5%) en
5. Waterhoen (2,5%).

De resten van de Postduif vallen erg op in de veermassa's door hun gekleurde pootringen en zijn dan ook niet te missen.

Ook Spreeuwen zijn eenvoudig vast te stellen door het tellen van het aantal snavels en poten. Veel aangetroffen Spreeuwen zijn net uitgevlogen jongen. Alle andere prooien zijn aanmerkelijk minder gevonden.

Mogelijk zijn de Houtduif, Turkse tortel en Holenduif onderschat of niet gevonden omdat de vele veren van de Postduif hier op lijken. De aanwezige habitats in de nestomgeving is ook terug te zien in de prooijist. Zo zijn Waterhoentjes uitsluitend gevonden in Hengelo en ongetwijfeld gevangen in het nabij gelegen Retentiegebied Woolde en de Woolderbinnenbeek. De verscheidenheid aan prooien was in Deventer het grootst als gevolg van de aantrekkingskracht van de IJssel en haar uiterwaarden. Opmerkelijke prooien waren: Kwartel, Watersnip, Houtsnip, Waterral, Bontbekplevier, IJsvogel en Grote gele kwikstaart. Een deel van deze soorten moet tijdens de nachtelijke trek zijn gevangen!

IJsvogelsnavel gevonden in nestkast te Lochem (foto Peter van den Akker)

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

Bijlage. Lijst van gevonden prooien

	Totaal	Aandeel	2024			2025			
		100,0%	Deventer	Markelo	Hengelo	Lochem	Deventer	Markelo	Hengelo
Wintertaling	1	0,6%					1		
Kwartel	1	0,6%					1		
Waterral	1	0,6%					1		
Waterhoen	4	2,5%			1				3
Houtduif	3	1,9%		1	2				
Turkse tortel	2	1,2%					1	1	
Postduif	75	46,3%		15	10	14	18	8	10
Bontbekplevier	1	0,6%					1		
Kievit	3	1,9%				2	1		
Houtsnip	2	1,2%	1				1		
Watersnip	2	1,2%					2		
Tureluur	1	0,6%					1		
Ijsvogel	2	1,2%				1			1
Gele Kwikstaart	2	1,2%					1		1
Grote Gele Kwikstaart	1	0,6%				1			
Grote Bonte Specht	4	2,5%		1			1	2	
Merel	3	1,9%					1	1	1
Zanglijster	2	1,2%					1	1	
Grote Lijster	2	1,2%			2				
Pimpelmees	1	0,6%					1		
Koolmees	1	0,6%					1		
Staartmees	1	0,6%					1		
Kauw	1	0,6%							1
Gaai	1	0,6%		1					
Spreeuw	38	23,5%		8	5		4	4	17
Appelvink	5	3,1%		1		1	1		2
Vink	2	1,2%					1	1	
Aantal soorten	27		1	6	5	5	20	7	8
Aantal prooien	162	100,0%	1	27	20	19	41	18	36

Dakkolonie Kleine Mantelmeeuwen op Dollegoor 2025

Peter van den Akker

Net als in 2024 is ook dit jaar het dak van het pand van 'Van Merksteijn international' in Almelo afgezocht op nesten van grote meeuwen. Timo Roeke kon er door omstandigheden niet bij zijn, ditmaal heb ik de kolonie daarom alleen geteld. De kolonie zat op hetzelfde dak als vorige jaren en bleek in aantal gegroeid van 21 naar 32 nesten. Hieronder mijn bevindingen. Ik bedank Patrick de Nooijer van 'Van Merksteijn international' voor de mogelijkheid het dak te mogen betreden.

Resultaten

Ik bezocht de kolonie op 28 mei 2025 tussen 10.30 en 11.00 uur en ben systematisch tussen de rijen lichtkoepels door gelopen. De nesten lagen verspreid over het hele dak; in het midden van de kolonie iets dichter bij elkaar en naar de randen toe verder uiteen.

Aantal eieren + juvenielen per nest	Aantal nesten 2024	Aantal nesten 2025	Totaal	Procentueel
0	3	1	4	7,5%
1	1	3	4	7,5%
2	4	2	6	11,3%
3	10	20	30	56,6%
4	3	3	6	11,3%
5	0	3	3	5,7%
Totaal	21	32	53	100%

Tabel. Aantal eieren en/of juvenielen per nest in 2024 en 2025.

De nesten lagen allemaal in de luwte van installatiekasten, half verscholen onder de randen van de lichtkoepels of tegen de kopse-kanten van de lichtkoepels aan. Tijdens het zoeken van de nesten vlogen alle meeuwen krijgend in de lucht. Ik telde in totaal circa 80 vogels boven de kolonie, waaronder ook minimaal 6 Zilvermeeuwen waarvan 2 paartjes. Er bevonden zich tijdens de telling dus circa 15 meeuwen in de kolonie zonder nest. Het is niet bekend of de Zilvermeeuwen ook nesten met inhoud hadden. De eieren van Zilvermeeuwen en Kleine mantelmeeuwen lijken enorm veel op elkaar. Dit keer zag ik geen Pontische of Geelpootmeeuwen. Ook vlogen er geen Scholeksters of Visdieven rond, welke we tijdens het bezoek vorig jaar alarmerend aantroffen. Wel vloog er enige tijd een Zwarte kraai tussen de meeuwen. Deze werd aangevallen/verjaagd door de meeuwen.

De inhoud van de nesten is verwerkt in de tabel. In totaal telde ik 74 eieren en 21 juvenielen. In 2024 lagen er gemiddeld 2,8 eieren/juvenielen in een nest tegen 2,9 in 2025. In 2025 vond ik ook 2 x 2 losse eieren buiten een nest (zie foto) die op de lichtkoepels lagen. Deze zijn niet meegeteld in de gemiddelden. Deze eieren waren wel gaaf en leken daarom niet uit een nest geroofd. In de nesten heb ik geen dwergeieren of duidelijk kleinere eieren gezien. Alle waargenomen jongen waren nog klein (maximaal 1 week oud) en bevonden zich in of direct bij een nest.

Discussie

Kleine mantelmeeuwen hebben zelden of nooit legsels met 4 of 5 eieren/juvenielen. Cramp & Simmons (1982) geven als gemiddelde legselgrootte 2,24 – 2,89 met een variatie van 1 – 4 eieren. Camphuysen et al (2024) vonden in een langjarige studie in een grote kolonie op Texel slechts 0,2% legsels met 4 of meer eieren. In Almelo bevatten over beide jaren 17% van de legsels 4 of 5 eieren. Deze legsels hadden nog geen juvenielen. Twee van de drie 4-legsels hadden één ei buiten de nestkom liggen. Mogelijk buiten het nest getrapt door opvliegende vogels? Ik heb niet gecontroleerd of deze eieren nog warm waren. De eieren van de drie 5-legsels lagen wel allen keurig in de nestkommen.

De grote legsels zijn dus bijzonder, daarom is het nuttig tijdens bezoeken in de komende jaren extra aandacht te geven aan deze legsels; is een deel van de eieren misschien kleiner en zijn eieren buiten de nestkom wel warm/bebroed? Een ander aandachtspunt is het voorkomen van gekleurringde vogels. Kleine mantelmeeuwen worden, ook buiten Nederland, veel gekleurringd.

Zo broedt er vanaf 2019 al een aantal jaren een Kleine mantelmeeuw op een industriepand in Veghel, welke in 2012 werd geringd als nestjong op het zuidelijke puntje van Noorwegen. Deze observaties kunnen ook zekerheid geven of er Zilvermeeuwen broeden op het dak in Dollegoor. Het idee is daarom een tweede bezoek eind juni te plannen, dit geeft ook kans op het krijgen van een goede indicatie van het uitvliessucces.

Een nest achter een installatie .

*Juvenielen schuilend onder
de rand van een lichtkoepel*

Verdwaalde eieren op een lichtkoepel

In Overijssel zijn nu 4 kolonies van Kleine mantelmeeuwen bekend, dit zijn allemaal dakkolonies. De andere kolonies zijn in Zwolle op de industrieterreinen Marslanden en Voorst (mededeling Gerrit Gerritsen) en de vierde kolonie zit in Deventer op het industrieterrein tussen het Havengebied en de A1 (eigen waarneming). Ook langs het Twentekanaal in Lochem (Gelderland) broeden Kleine mantelmeeuwen op het pand van de Twentse kabelfabriek. Het is wachten op het vinden van nieuwe kolonies in de havengebieden van Hengelo en Enschede.

Literatuur

- Kees Camphuysen, Susanne van Donk, Judy Shamoun en Rosemarie Kentie, 2024. The annual cycle, breeding biology and feeding ecology of the Lesser Black-backed Gull *Larus Fuscus*. *Ardea* 112 (31-61).
- S. Cramp & K.E.L. Simmons (eds), 1983. The birds of the Western Palearctic, 3. Oxford University Press.

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

Midweekse excursie van 19 t/m 23 mei naar Havelland (Duitsland)

Door Judith Boltjes met aanvullingen van Hans van Leeuwen

19 mei

Op maandagmorgen 8.00 uur vertrekt een groep van 12 leden van de Twentse Vogelwerkgroep met paspoort naar het op 460 km afstand gelegen Havelland in Duitsland. Het gebied ligt in de voormalige DDR.

Het stroomgebied van de rivier de Havel ten oosten van de Hanzestad Havelberg, op 130 km ten westen van Berlijn, valt op door zijn brede uiterwaarden. Grote delen lopen in de winterperiode onder water en trekken het gehele jaar veel vogels aan. De afwisseling met meren zoals de Gülper See en het uitgestrekte vogelreservaat Havelländisches Luch – bekend om zijn Grote Trappen – maken de streek op vogelgebied de moeite waard.

Onze reisgids is het boekje “Vogels kijken in Noordoost Duitsland”, geschreven door Hans Peeters en uitgegeven door de KNNV.

De route loopt via Oldenzaal – Hannover – Magdeburg – Burg – Genthin – Rathenow – Lochow. We hebben in Lochow 3 eenvoudige huisjes gehuurd. De douche is in een ander gebouwtje, dus het is net kamperen. Elke ochtend vertrekken we om 8.00 uur na het ontbijt en nemen onze eigen lunch mee. ’s

Avonds dineren we iedere avond bij een ander restaurant in Rathenow. Er wordt een tussenstop gemaakt bij het Hagenburger Kanal dat bij de plaats Hagenburg uitkomt in de Steinhuder See. We gaan in de buurt van het Kanal een stuk wandelen en lunchen. Bij aankomst zijn er al 8 Rode Wouwen gespot, hoog boven ons, wow!

Ook Bonte Kraai, Gekraagde Roodstaart, een paartje Grauwe Klauwieren, Grauwe Vliegenvanger, Nachtegaal, Veldleeuwerik, Visarend, Zwarte Specht en Zwarte Wouw worden gezien. En nog vele soorten meer.

Het laatste stuk van de route beleven we hoe het er in het voormalige Oost-Duitsland uit ziet.

Er lijkt de laatste 45 jaar niet veel veranderd. Huizen van weleer en grote vlaktes met natuur en landbouw. Lochow is een afgelegen gehucht. De laatste 3,5 km gaat over een weg, door een dicht bos, bestaande uit twee rijen betonplaten. Ook onze huisjes staan in prachtig bebost gebied.

We zijn nog maar net gearriveerd of de Spotvogel wordt gehoord. En even later horen we een Putter. We eten een zelf meegebrachte warme maaltijd.

Tijdens de avondwandeling horen we de Fluit en Vuurgoudhaan. Later verzamelen we ons bij 1 huisje, waar we gezellig napraten over de eerste dag met al 67 vogelsoorten.

20 mei

De vroege vogelaars horen bij de huisjes de Braamsluiper.

Stipt om 8.00 uur vertrekken we naar het 5600 ha grote Havelländisches Luch. Sinds 1990 wordt in dit gebied het waterpeil opgehoogd in de winter en de lente, waardoor zo'n 200 tot 300 ha onder water komt te staan en zo'n 1000 tot 1500 ha plasdras wordt. Daardoor ontstaat elk jaar een belangrijk roest- en broedgebied voor oa Grote Trappen, Kraanvogels en Eenden. Het gebied ligt tussen Nennhausen – Buckow – Garlitz – Barnewitz en Liepe.

Dit is het gebied waar de Grote Trap te vinden is. Bij Buckow is een bezoekerscentrum. Deze is echter gesloten. We hadden enorm geluk een man te spreken, die uit kon leggen, waar de Ortolaan ongeveer te vinden moest zijn. Anders zou de Ortolaan echt niet gevonden zijn. Zonder geluk vaart niemand wel, zegt het spreekwoord. De soort komt voor in kleinschalige landbouwlandschappen waar houtwallen en graangewassen een belangrijke rol spelen. Hij heeft in grote delen van Europa last van schaalvergroting en is in Nederland als broedvogel uitgestorven.

Bij Garlitz en Buckow zijn observatietorens. Bij de eerste toren zien we al gelijk 6 grote Trappen. De mannetjes lopen trots en waardig in de buurt van de vrouwtjes.

Grote trap

Foto: Ineke Kerkhoff

Het fotograferen wordt bemoeilijkt door warmtetrillingen. Vlak bij de tweede toren wordt er geroepen: Stop! Kraanvogels vlakbij de rijweg! We krijgen de kans 2 Kraanvogels van nabij te volgen. Wat een geweldige ervaring.

Verder zien we oa Boomvalk, Bruine Kiekendief, Grauwe Gors, Grauwe Klauwier, 11 Grote Trappen, Nachtegaal, Raaf, Rode Wouw en Tapuit. We gaan deze 2e dag verder op weg naar de Ortolaan. De locatie ligt bij Liepe (bij Nennhausen). Hier een afgelegen pad in, langzaam rijdend nu. Ramen gaan open. Scherp luisterend rijden we enkele kilometers stapvoets. Enkel menen het geluid van een Ortolaan te horen. De auto's worden geparkeerd en langzaam lopend langs de bomen werd geduldig geluisterd, of we deze soort te

horen/zien zullen krijgen? Lang gespeurd, wel gehoord maar niet gezien. Soms zag iemand een stukje verscholen schuwe Ortolaan.

Overall waar we wandelen, is er bij enkelen van onze groep ook interesse voor de flora. We zien regelmatig bijzondere plantjes en bespreken de soort. Bij Liepe zien we een Gele Morgenster, of is het de Bleke Morgenster.

Vervolgens naar de Pritzerber See. Hier volgen we een lang wandelpad naar het meer. We horen of zien Bosrietzanger, Grote Zilverreiger, Kleine Karekiet, Kraanvogel, Ooievaar, Rietgors, Spotvogel en Sprinkhaanzanger.

We eten weer in Rathenow. Tijdens de avondwandeling zien we een Wild Zwijn met enkele jongen. Vervolgens nemen we de dag door bij het ene huisje, waar we alle tafels en stoelen hebben neergezet. De soortenlijst is gegroeid naar 89 soorten.

21 mei

Vandaag verkennen we het gebied Grosser Graben-Niederung. Dit gebied bevindt zich ruwweg tussen de plaatsen Hohennauen, Parey en Gülpe. Het is het overstromingsgebied van de Havel en de Nietze.

De eerste stop is bij de observatiehut tussen Hohennauen en Parey. Het begin is goed met drie Zomertalingen. In het drassige gebied zien we ook Grutto, Kleine Plevier, Smient, Tureluur, Witwangstern en Zwarte Stern.

Vanaf de doorgangsweg van betonnen rijplaten tussen Parey en Gülpe is een tweede observatiehut goed bereikbaar. Deze ligt langs een dijk door het gebied met aan weerszijden brede rietkragen. We horen de Waterral en Grote Karekiet. In de hut broedt de Boerenzwaluw en buiten de hut de Huiszwaluw.

Rietzanger

Foto: Judith Boltjes

De Rietzanger wordt gehoord en gezien. Boven het drassige gebied vliegt een Zeearend. Bij controle van de foto's blijkt dat we ook de Ruigpootbuizerd hebben gezien.

We rijden door naar de Gülper See. Het meer valt een beetje tegen. We genieten van de mooie natuur rondom ons.

Bewoners recreëren er ook, zien we. Op het meer zien we Fuut, Knobbelzwaan, Kuifeend, Stormmeeuw en Zilvermeeuw.

Boven het meer vliegt een Zeearend. In het bos zien we de Grauwe Vliegenvanger.

Als laatste stop vandaag gaan we naar Schollene. Hier maken we een flinke wandeling door het veld en langs de oever van een rivier. Bij het bruggetje bij de parkeerplaats zien we al gelijk een IJsvogel. In het veld zien we de Gele Kwikstaart. Langs de oever horen en zien we Braamsluiper, Bruine Kiekendief, Grote- en Kleine Karekiet.

Samen gedineerd en weer voldaan in slaap gevallen. Totaal 107 soorten gezien.

22 mei

En dan breekt dag 4 aan. De dag, dat we de Ortolaan nog eenmaal gaan zoeken en vast van plan zijn dit te laten lukken. Weer gaan we naar dat afgelegen pad bij Liepe en rijden langzaam, ramen open en luisteren. De goede hoorders horen de Ortolaan. Op dezelfde plek waar we hem de vorige keer ook gehoord hebben.

Auto's geparkeerd en zoeken. We zoeken lang. Geen Ortolaan te zien. Alleen te

Ortolaan

Foto: Ineke Kerkhoff

De Kleine Vliegenvanger wordt ook hier gezien.

horen. Wel enkele Geelgorzen. Een eind verder stoppen we bij een verlaten boerderij om te zoeken naar de Kuifleeuwerik. Geen Kuifleeuwerik maar wel de Ortolaan. Hij zit mooi zichtbaar op een tak en laat zich geheel zien. Blijft zelfs een tijd op dezelfde plek zitten. Hoe is het mogelijk? Onze wenssoort is gezien. We zijn dolgelukkig. Wie had dat gedacht?

Vervolgens rijden we door naar het gebied Untere Havel ten zuidoosten van het stadje Havelberg. Het gebied kenmerkt zich door doodlopende zijarmen, plassen en brede uiterwaarden van de Havel. We maken een stop bij Jederitz en rijden daarna door richting Havelberg. Vlak voor Havelberg maken we een lange wandeling door de uiterwaarden. We horen of zien Bergeend, Boomvalk, Bosrietzanger, Bruine Kiekendief, Grasmus, Kolgans, Paapje, Snor en 6 Zeearenden. Verder rijdend richting Havelberg stoppen we bij een gemaal.

In het drassige gebied spotten we een aantal Roodhalsfuten en Geoorde Futen. Ook de Zomertaling wordt gezien.

Voor de derde keer eten we bij een restaurant in Rathenow. Tijdens de avondwandeling bij de huisjes wordt de Bosuil gehoord. De soortenlijst is gegroeid naar 113 soorten. Wat hebben we vier dagen mooi weer gehad.

23 mei

De dag van huiswaarts gaan. Zoals gebruikelijk staan we om 7.00 uur op. Daarna bedden afhalen, stofzuigen en afval afvoeren. Om 8.30 uur stappen we in de auto's. Wat hebben we genoten. Prachtige vogels gehoord en gezien. Het weer is minder vandaag, maar wat geeft het? We zitten droog in de auto. Als we een stop maken om te lunchen, breekt de zon door de wolken. In de auto verder rijdend regent het weer. We gaan dus niet meer ergens een stop maken, maar naar huis. Aan een geweldige reis is een einde gekomen.

We zullen deze niet gauw vergeten. Ik citeer Willem, die van alle momenten van de reis enorm genoten heeft: Boordevol van alle indrukken aan een unieke reis, zit ik bij te komen en prijs me gelukkig dat ik van dit alles op mijn oude dag kan gaan nagenieten. Zeeer bedankt allemaal.

Judith Boltjes met aanvullingen van Hans van Leeuwen

Waargenomen soorten

Soortenlijst Havelland 2025	19 mei Hagenburg	19 en 20 mei Lochow	20 mei Havellandisches Luch	20 mei Pritzerber See	21 mei Grosser Graben-Niederung	21 mei Gulpersee	21 mei Schollene	22 mei Liepe - Nennhausen	22 mei Untere Havel	22 mei Lochow
Aalscholver	X				X		X			
Bergeend									X	
Blauwe Reiger	X			X	X				X	

Boerenzwaluw	X	X		X	X					
Bonte Kraai	X		X		X					
Bonte Vliegenvanger	X	X								
Boomkruiper	X									
Boomvalk			X						X	
Bosrietzanger	X			X					X	
Bosuil										X
Braamsluiper		X					X			
Bruine Kiekendief			X		X		X		X	
Buizerd	X		X		X				X	
Ekster	X		X						X	
Fazant	X				X					
Fitis	X									
Fluiter		X								
Fuut	X					X				
Gaai		X								
Geelgors			X					X		
Gekraagde Roodstaart	X									
Gele Kwikstaart			X		X		X		X	
Geoorde Fuut									X	
Gierzwaluw	X				X					
Grasmus	X		X	X					X	
Graspieper	X									
Gauwe Gans	X			X	X				X	
Gauwe Gors			X	X	X					
Gauwe Klauwier	X		X		X					
Gauwe Vliegenvanger	X					X				
Groene Specht		X								
Groenling	X	X	X				X		X	
Grote Bonte Specht	X									
Grote Karekiet					X		X			
Grote Lijster	X									
Grote Trap			X							
Grote Zilverreiger				X	X				X	
Grutto					X					
Havik					X					
Heggenmus	X									
Houtduif	X	X			X				X	
Huisemus	X	X	X	X	X					

Huiszwaluw	X				X				
IJsvogel							X		
Kauw	X								
Kievit	X		X	X	X		X		X
Kleine Karekiet	X		X	X			X		X
Kleine Plevier					X				
Kleine Vliegenvanger								X	
Kneu	X		X						
Knobbelzwaan			X	X	X	X			X
Koekoek	X	X		X	X				
Kokmeeuw					X				X
Kolgans									X
Koolmees	X								
Kraanvogel		X	X	X	X				X
Krakeend	X								
Kuifeend						X			
Meerkoet			X		X				X
Merel	X			X	X				
Nachtegaal	X	X	X	X	X		X		
Nijlgans	X								
Ooievaar	X			X					X
Ortolaan			X					X	
Paapje			X						X
Pimpelmees	X								
Putter	X	X	X	X	X				X
Raaf		X	X	X	X				
Rietgors				X					
Rietzanger					X				
Ringmus			X		X				
Rode Wouw	X		X	X	X				X
Roodborst	X								
Roodborsttapuit	X		X						
Roodhalsfuut									X
Ruigpootbuizerd					X				
Scholekster	X								
Slobeend	X								X
Smient					X				
Snor									X
Sperwer	X			X					

Spotvogel		X		X					
Spreeuw	X	X	X	X	X			X	
Sprinkhaanzanger				X					
Stormmeeuw						X			
Tapuit			X						
Tijftjaf	X		X	X	X			X	
Torenavalk	X		X					X	
Tuinfluter	X				X				
Tureluur					X				
Turkse Tortel	X								
Veldleeuwerik	X		X		X			X	
Vink	X				X				
Visarend	X				X				
Visdief	X								
Vuurgoudhaan		X							
Waterral					X				
Wielewaal		X	X						
Wilde Eend	X			X	X			X	
Winterkoning	X				X				
Witte Kwikstaart	X	X	X		X			X	
Witwangstern					X				
Wulp			X						
Zanglijster	X	X			X				
Zeearend					X	X		X	
Zilvermeeuw						X		X	
Zomertaling					X			X	
Zwarte Kraai	X		X				X		
Zwarte Roodstaart	X	X	X						
Zwarte Specht	X	X							
Zwarte Stern					X				
Zwarte Wouw	X		X		X			X	
Zwartkop	X	X		X	X			X	
TOTAAL 113 soorten									

Bijzondere waarnemingen in Twente (april t/m juni 2025)

Beflijster

Van 03-04 t/m 08-05 plm. 70 waarnemingen uit geheel Twente. Met maximaal 4 ex. ter plaatse in het Wierdense Veld.

Bijeneter

04-06 Engb.venen, Put van Roelofs: 1 ex. overvliegend (Tom Kruissink)

Bokje

Van 01-04 t/m 12-04 Lattrop, Binnenbroek: max 2 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

04-04 3n 21-04 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

10-04 Almelo, Bedrijvenpark Twente: 1 ex. ter plaatse (Brend Jansen)

16-04 Kristalbad: 1 ex. opvliegend (René Wijering)

20-04 Denekamp, Denekamperveld: 1 ex. ter plaatse (Henk Noordkamp)

20-04 en 22-04 Engb.venen, N2000 (A): 1 ex. ter plaatse (Alex Huizinga)

02-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Alex Huizinga)

Bonte Kraai

10-05 Denekamp, Ellenweg e.o.: 1 ex. ter plaatse (Karin Mulders)

Carolina-eend

29-05 Tubbergen, Tubbergerveld: 1 ex. ter plaatse (JennekeOostNL)

Draaihals

25- en 27-04 Engb.venen, Hoogveenkern: 1 ex. baltsend / zingend (Timo Roeke)

14-05 en 18-05 Haaksbergerveen, Groene Plas: 1 ex. ter plaatse (Timo Roeke)

Drieteenstrandloper

05-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. roepend (Meerdere wnrs)

Dwergmeeuw

05-04 Kristalbad: 1 ex. ter plaatse (Gecko84)

05-04 Enschede, Het Rutbeek: 1 ex. ter plaatse (Peter vd Heijden)

21-04 Engb.venen, Grote Plas: max 22 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

21-04 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. foeragerend (Robert Brunink)

Van 22-04 t/m 30-04 Holten, De Borkeld: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

27-04 Engb.venen, Grote Plas: 3 ex. ter plaatse (Patrick Scholten)

30-04 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

01-05 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 1 ex. ter plaatse (Rick Ruis)

09-05 Engb.venen, Hoogveenkern: 1 ex. ter plaatse (Timo Roeke)

10 en 11-05 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Europese Kanarie

19-04 Haaksbergerveen, Veenweg): 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

23-05 Hengevelde, Heggelerhoek: 1 ex. ter plaatse (Marina Pruysers)

Geoorde Fuut

05-04 t/m 17-05 Holten, De Borkeld 2 ex. paar in broedbiotoop (Meerdere wnrs)

Eind april werden hier maximaal 8 ex. waargenomen.

14-05 t/m 25-06 Kristalbad: 1 ex. paar in broedbiotoop (Meerdere wnrs)

Eind juni werden hier maximaal 6 ex. waargenomen.

14-05 t/m 18-06 Engb.venen, Grote Plas: maximaal 3 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

31-05 Markelo, Domelaar: 5 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

18-06 Wierden, Zunasche Heide: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Geoorde fuut

Foto: Ineke Kerkhoff

Grauwe Gors

27-04 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (Corrie vd Steenoven)

23-05 Borne: 1 ex. ter plaatse (frank)

Grauwe Kiekendief

26-04 Sallandse Heuvelrug, Noetselveld: 1 ex. (M) ter plaatse (Meerdere wnrs)

27-04 Hoge Hexel: 1 ex. (V) overvliegend W (Brend Jansen)

30-04 Haaksbergerveen: 1 ex. (V) overvliegend N (Meerdere wnrs)

17-05 Losser, Kremersveen: 1 ex. overvliegend (Erik Foekens)

17-05 Hoge Hexel: 1 ex. (V) overvliegend O (Brend Jansen)

02-06 Enschede, Vliegveld Twente: 1 ex. (M) foeragerend (Rik Brouwer)

09-06 Haaksbergen, Buurserzand: 1 ex. overvliegend N (P. Hovenkamp)

Grauwe Klauwier

Tussen 26-04 en 30-06 meer dan 250 waarnemingen. Meestal waarnemingen van 1 of 2 ex. Maximaal werden 5 ex. gemeld. Hoofdzakelijk uit de bekende gebieden Wierdense Veld, de Borkeld, Haaksbergerveen, Buurserzand, Aamsveen, Witte Veen, Punthuizen, Sallandse Heuvelrug en Vliegveld Twente.

Griel

21-04 Borne: 1 ex. overvliegend (Timo Roeke)

Grijze Wouw

18 en 19-04 Haaksbergerveen, Veenweg): 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

26-05 Markelo, Molenvlier: 1 ex. ter plaatse (Erik Bleeker)

Grijze wouw

Foto: Johan Drop

Grote Karekiet

Van 13-05 t/m 12-06 Almelo, Leemslagenplas: 1 ex. baltsend (Meerdere wnrs)

Van 20-05 t/m 26-06 Wierden, Midden Regge: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Hop

07- en 23-04 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

20-04 Losser, Strengveldweg: 1 ex. roepend (Henk Noordkamp)

26-04 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. foeragerend (astrid reinders)

IJslandse Grutto

09- en 10-04 Vriezenveen, Oosterbouwlonden: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Klapekster

04-04 t/m 10-04 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kleine Canadese Gans

03-04 Lattrop, Bergvennen: 1 ex. ter plaatse (René Wijering)

Kleine Rietgans

28-04 Ootmarsum, Ottershagen: 1 ex. ter plaatse (Ton Bruns)

Kleine Strandloper

21-05 Kristalbad: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Kleine Vliegenvanger

13-06 Losser, De Zandbergen: 1 ex. baltsend / zingend (Frans Bakker)

Kleine Zilverreiger

04-04 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

04-04 Midden Regge, Kalvenhaar / Koemaste: 1 ex. ter plaatse (Jos v Tongeren)

03-05 Engb.venen, N2000 (A): 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

04-05 Denekamp, Denekamperveld: 1 ex. ter plaatse (Martin Bonte)

16-05 Buurse, Bramerveld: 1 ex. ter plaatse (Jorne Verveld)

05-06 Wierden, Zunasche Heide: 1 ex. ter plaatse (Jorik Greven)

Kluut

27- en 28-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: max 3 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

16-06 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 3 ex. ter plaatse (Jaap Ackermans)

16-06 Losser, Oelemars: 1 ex. overvliegend (Hans Verhoeven)

Koereiger

01-en 02-04 Tilligte: 3 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

02-04 t/m 21-04 Ootmarsum: 3 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kokardezaagbek

08- en 11-04 Hengelo (OV), Oosterveld Noord: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kortsnavelboomkruiper

03-04 t/m 30-06 Losser, Boerskotten: max 2 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

08-04 Lonneker, Het Zuidbroek: 1 ex. baltsend / zingend (L.A. Leijdekkers)

09-04 De Lutte, Paaschberg: 1 ex. ter plaatse (johan verloop)

04- en 15-05 Lonneker, Lonnekerberg: 1 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

14- en 15-05 Rossum (OV), Roderveld: 1 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

15-05 Lutte, De Hooge Lutte: 1 ex. baltsend / zingend (Martijn Bunskoek)

18-06 Denekamp, Landgoed Singraven: 1 ex. adult in broedbiotoop (Harm Meek)

Kraanvogel

Van 01-04 t/m 27-06 zijn zo'n 100 waarnemingen gemeld. Meestal van enkele ex zowel overvliegend als pleisterend. 1 melding van 100 stuks overvliegend in Enschede.

Krombekstrandloper

13-05 Denekamp, Denekamperveld: 1 ex. ter plaatse (Harry Wolbers)

28- en 29-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Kuifduiker

16-05 Losser, Oelemars: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

17-05 Engb.venen, Put van Roelofs: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kwak

09- en 10-05 Haaksbergen, Honesch: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

31-05 Markelo, Domelaar: 1 ex. roepend (Meerdere wnrs)

03-06 Nijverdal: 1 ex. roepend (Ronny Hullegie)

Nonnetje

27-04 Enter, Waterhoek en Leijerweerdslanden: 2 ex. (V) foeragerend (3 R ! K)

Noordse Kauw

02-04 Enschede, Wesselerbrink: 1 ex. foeragerend (P. Hovenkamp)

06-04 Enschede, Wooldriksark: 1 ex. foeragerend (Bas van Hulst-Kuiper)

04-05 Sallandse Heuvelrug, Eindhovensbos: 1 ex. ter plaatse (Douwe de Boer)

Noordse Kwikstaart

Tussen 22-04 en 21-05 21 meldingen van pleisterende Noordse kwikstaarten uit de bekende veen- en heidegebieden in Twente.

Noordse Stern

Van 08-05 t/m 29-05 Engb.venen, Hoogveenkeren: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Oehoe

27-04 Lutte, De Hooge Lutte: 1 ex. ter plaatse (Hans Oude Luttikhuis)

30-04 Sallandse Heuvelrug, Hell. Berg: 1 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

21-05 Sallandse Heuvelrug, N2000: 1 ex. ter plaatse (Rick Ruis)

Porseleinhoen

Van 10-04 t/m 29-04 Rijssen, Overtoom: max 3 ex. roepend (Meerdere wnrs)
12-04 Haaksbergerveen, Zuidwestelijk deel: 1 ex. overvliegend (Bas Landsbergen)

Raaf

Van 01-04 t/m 30-06 meer dan vijfhonderd waarnemingen uit geheel Twente.

Regenwulp

Van 07-04 t/m 16-06 plm. 60 meldingen uit voornamelijk het Wierdense Veld, Vriezenveen (Oosterweilanden), Engbertsdijksvenen, Markelo (Domelaar), Haaksbergerveen, Lattrop.

Reuzenster

21-04 en 12-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
05-05 Haaksbergerveen, Veenweg: 2 ex. overvliegend N (Job Noordkamp en FA)
05-05 Losser, Strengveldweg: 1 ex. overvliegend N (Carl Derks)
13-05 Engb.venen, Grote Plas: 2 ex. overvliegend NO (Meerdere wnrs)

Rode Wouw

Van 01-04 t/m 30-06 meer dan 600 waarnemingen uit geheel Twente.

Roerdomp

20-04 Rijssen: 1 ex. overvliegend (Ruben Kikkert)
13-05 Haaksbergerveen, Veenweg: 1 ex. roepend (hugo tijdhof)
14-05 Nijverdall, Hulslen / Kruidenwijk: 1 ex. overvliegend (Marc Ruiter)

Roodpootvalk

08-05 Dinkelland, N2000: 1 ex. (V) overvliegend N (Meerdere wnrs)
12-05 Hengelo (OV): 1 ex. (V) overvliegend NO (Ramon Janssen)
14-05 t/m 26-05 Engbertsdijksvenen: max 4 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)
17-05 Haaksbergerveen, Veenweg: 1 ex. (V) jagend (Meerdere wnrs)
17-05 Zenderen, Bekkingveld: 1 ex. overvliegend N (van den Berg, Jos)
18-05 Haaksbergerveen, Groene Plas: 1 ex. (V) ter plaatse (Timo Roeke)
23-05 Haaksbergen, Buurserzand: 1 ex. ter plaatse (rudi terlouw/diny buisman)
26-05 Hezingen, Hezinger Esch: 1 ex. jagend (Bruno Jonge Poerink)

Rouwkwikstaart

06-04 Vriezenveen, Stevensheide: 1 ex. ter plaatse (G Teunis)
02-05 Borne, Bornsche Maten: 1 ex. ter plaatse (Jan Koster)
17-05 Lattrop, Binnenbroek: 1 ex. ter plaatse (ArthurdG)
29-05 Rectum e.o.: 1 ex. ter plaatse (Bertus Slagers)

Ruigpootbuizerd

24-05 Goor: 1 ex. ter plaatse (Mark van Wijck)

Slangenarend

27-04 Vriezenveen: 1 ex. overvliegend O (Douwe vd Zee)

Steltkluut

03-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

31-05 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (R. morsink)

Steppekiekendief

05-04 Reutum, Zonnebergweg e.o.: 1 ex. ter plaatse (Frits Winkelhorst)

07-04 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. (M) overvliegend (Bram Brokelman)

28-04 Sallandse Heuvelrug, Sprengenberg: 1 ex. (M) overvliegend (Bram Brokelman)

19-06 Engb.venen, N2000 (A): 1 ex. (M) foeragerend (Peter van den Akker)

Taigaboomkruiper

01-04 De Lutte, Paaschberg: 1 ex. ter plaatse (M. Kok)

05- en 08-05 Losser, Boerskotten: 1 resp. 2 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)

08-05 Rijssen, Rijsserberg: 1 ex. ter plaatse (roy)

28- en 29-06 Ambt Delden, Hellegaterveld: 1 ex. baltsend (van den Berg, Jos)

Temmincks Strandloper

03-05 Denekamp, Denekamperveld: 4 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

04- en 05-05 Lattrop, Rammelbeekweg e.o.: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

04-05 Losser, Oortven: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

08- en 12-05 Engb.venen, Hoogveenkern: max 4 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

21-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: 2 ex. foeragerend (Gerrit Kamphuis)

Vale Gier

Op 1 juni kwam een groepje van 13 Vale gieren rond 12.00 uur bij Hasselt Overijssel binnenvliegen. De groep vloog via Lettele door naar Twente, waar de groep om 14.05 uur werd waargenomen. Hier verbleven ze op het landgoed Diepeheim. Tegen 16.00 uur zijn ze vertrokken uit Diepenheim en via Haaksbergen (8 ex) werden er om 17.16 uur boven Enschede nog 3 ex waargenomen richting Duitsland.

Velduil

26-04 Vroomshoop, Kalkwijk: 1 ex. ter plaatse (Gerrit Schepers)

11-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. overvliegend (Neil Kampherbeek)

28-05 Haaksbergerveen, Veenweg: 1 ex. ter plaatse (Justin Bruins)

25-06 Losser: 1 ex. ter plaatse (wim van/der woning)

Visarend

Van 03-04 t/m 26-05 56 waarnemingen uit voornamelijk ZO Twente. Max 2 ex en vrijwel alle waarnemingen betreffen overliegende Visarenden.

Meeste waarnemingen uit het Haaksbergerveen, Engbertsdijkswenen en de Oelemars.

Witwangstern

10-05 Losser, Oelemars: 3 ex. foeragerend (Ben Hulsebos)

Woudaap

12-06 Borne: 1 ex. overvliegend (Timo Roeke)

Zeearend

Van 01-04 t/m 24-06 83 waarnemingen, veelal uit de water- en veengebieden in Twente. Een waarneming van 2 overvliegende Zeearenden, de overige betreffen 1 ex ter plaatse of overvliegend.

Zwarte Ooievaar

19-04 Haaksbergerveen, Veenweg): 1 ex. overvliegend N (Meerdere wnrs)

20-04 Hoge Hexel: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)

24-04 Enschede, Berenbroeksweg e.o.: 1 ex. overvliegend (Ferdy Rotman)

08-05 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

13-05 Diepenheim, Huize Diepenheim: 1 ex. overvliegend (tess de Jager)

31-05 Aamsveen, N2000: 1 ex. overvliegend (Erik Foekens)

03-06 Rijssen: 1 ex. overvliegend (Ineke Kerkhoff)

Zwarte Wouw

Van 02-04 t/m 24-06 58 waarnemingen uit geheel Twente. Meeste waarnemingen betreffen (max 2) overvliegende ex.

Zwarte Zee-eend

10-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Everard Stege)

Zwartkopmeeuw

Tussen 10-04 en 14-05 10 waarnemingen, voornamelijk overvliegend.

Kijk voor de complete waarnemingenlijst op onze website onder:

Waarnemingen/Archief waarnemingen

Harry de Jong, webmaster@tvwg.nl

Agenda 2025

Maandelijkse bijeenkomsten	
Datum	Onderwerp
13-jan	Nieuwjaarsreceptie (voor de pauze foto's van de excursie naar Lauwersmeer).
10-feb	Kleurringen aflezen; een leuke en informatieve bezigheid (Peter en Ineke)
10-mrt	Rode wouw en Oehoe in Overijssel (Mark Zekhuis).
14-apr	ALV/ Na de pauze een presentatie `Vogels tussen Dinkel en Regge`.
12-mei	Vogels, het jaar rond (Robert Westerhof).
9-jun	VERVALT ivm Pinksteren.
Vakantie periode	
8-sep	(Vakantie)Foto's van en door onze leden. Neem uw foto's op USB stick mee.
13-okt	Ringstation Overdinkel (Leo Hassing / Peter Halman).
10-nov	De Wulp (Gerrit Gerritsen).
8-dec	Determinatie grote Meeuwen (Peter van den Akker / Dick Kuipers).
Excursies	
Datum	Locatie
jan	---
15-feb	IJsseldelta bij Deventer.
15-mrt	Egheria de Lutte: Spechten.
19-apr	Westerflier.
10-mei	Zuidlaardermeergebied.
11-jun	Beuninger Achterveld (Nachtzwaluw).
Vakantie periode	
13-sep	Omgeving Rijssen.
18-okt	Engbertsdijksvenen-zuid.
15-nov	Lauwersmeer.
dec	---

Zie de website voor de laatste en meer informatie: twwg.nl

Informatie Twentse Vogel werkgroep

Samenstelling van het bestuur:

Voorzitter	- Harry de Jong, Abelenstraat 2A, 7556 DT Hengelo ☎ 06 - 5532 4290 e-mail: voorzitter@tvwg.nl
Secretaris	- Marianne Nijman, Dalkruid 59, 7491 LP Delden ☎ 074 – 376 4521 e-mail: secretariaat@tvwg.nl
Penningmeester	- Hans van Leeuwen, Hexelseweg 79, 7641 PP Wierden ☎ 0546 - 57 41 81 e-mail: penningmeester@tvwg.nl

Girorekening TVWG: NL05 INGB 0005 9488 43 t.n.v. Penningmeester TVWG (adres onder bestuur).

Statuten en Huishoudelijk Reglement staan ter inzage op de website.

Website:

Internetpagina Twentse Vogelwerkgroep: www.tvwg.nl

Informatie: info@tvwg.nl

Lidmaatschap:

Nieuwe leden kunnen zich rechtstreeks of via de website aanmelden bij de secretaris. Opzegging van het lidmaatschap dient voor 1 december te geschieden om te gelden voor het daaropvolgende jaar.

Adreswijzigingen s.v.p. doorgeven aan de secretaris en niet aan de redactie!

Contributie € 25,= per jaar via automatische machtiging.